

PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ RY

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2018

Pidä Saaristo Siistinä ry (PSS ry) on valtakunnallinen vuonna 1969 perustettu veneilijöiden ja vesilläliikkujien ympäristöjärjestö. Yhdistys toimii saaristo- ja rannikkoalueilla sekä Järvi-Suomessa. Toiminta-alueet ovat Saaristomeri, Pohjanlahti, Saimaa (Vuoksen vesistö), Päijänne, Pirkanmaa ja Itäinen Suomenlahti.

PSS ry on jäsenperusteinen organisaatio. Lokakuussa 2017 jäseniä oli 12 550. Jäsenmaksujen lisäksi yhdistyksen rahoitus koostuu pääosin ympäristöministeriöltä ja yhteistyökumppaneilta saatavasta tuesta.

1. PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ RY:N TEHTÄVÄ

PSS ry tukee työllään Suomen merialueiden ja sisävesien, rantojen ja saariston puhtaana pitämistä. Yhdistys edistää ja etsii ratkaisuja ympäristöystävälliseen veneilyyn ja vesilläliikkumiseen sekä satamatoimintaan. PSS ry:n **ympäristöviestinnän** kohderyhmiä ovat veneilijät ja muut vesilläliikkujat sekä venesatamien pitäjät. Tiedotuksella pyritään tavoittamaan kaikki vesiympäristöstä kiinnostuneet kansalaiset.

PSS ry tekee konkreettista **ympäristöhuoltotyötä** saaristossa, rannoilla ja järvillä. Yhdistys rakentaa ja huoltaa jäteposteitä, kuivakäymälöitä ja imutyhjennuslaitteita sekä järjestää erilliskeräyksiä. PSS ry huoltaa myös luonnon- ja retkisatamia. Palvelut tuotetaan yhdessä mm. kunnallisten jätehuoltoyhtiöiden, kuntien ja virkistysalueyhdistysten kanssa.

Toiminnallaan yhdistys edistää veneily- ja vesilläliikkumismahdollisuuksia. Yhdistyksen tarjoamat Roope-palvelut ovat aina mahdollisimman ympäristöä säästäviä, ja työssä käytetään ympäristön kannalta parhaimmiksi todettuja toimintatapoja.

PSS ry on asiantuntijaorganisaatio. Yhdistys osallistuu vesistöjen suojelutyöhön monipuolisesti ja yhteistyössä muiden alalla toimivien organisaatioiden kanssa. PSS ry tekee yhteistyötä myös kansainvälisesti muiden Itämeren ympärillä olevien organisaatioiden kanssa. **Ympäristöprojektit** ovat tärkeä osa PSS ry:n toimintaa, sillä niiden kautta tuotetaan ympäristötietoa ja -ratkaisuja vesilläliikkujille ja kansalaisille yleensä. Yhdistys osallistuu projekteihin, joista on hyötyä vesiympäristölle. Viranomaisiin ja keskeisiin vaikuttajatahoihin pidetään aktiivisesti yhteyttä.

Ympäristökasvatustyömme on sitä, että neuvomme, miten vesillä voidaan liikkua ja toimia ympäristöä huomioivalla ja kunnioittavalla tavalla, ja miten vesillä liikkujat voivat omilla valinnoillaan vaikuttaa osaltaan vesistöjen tilaan. Kaikilla toiminta-alueillamme noudatamme yhteistä ja tasapuolista toimintatapaa.

2. MISSIO JA ARVOT

Pidä Saaristo Siistinä ry edistää Suomen merialueiden, sisävesien, rantojen ja saariston puhtautta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä veneily- ja vesistöretkeilymahdollisuuksia.

Arvomme ovat:

Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen vastuullisuus.

Pyrimme toiminnassamme aina huomioimaan ja yhteen sovittamaan ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin. Edesautamme mahdollisuuksiemme mukaan sitä, että ihmiset voivat virkistäytyä vesillä ja saaristossa luontoa mahdollisimman vähän kuormittaen.

Aktiivinen ja aloitteellinen kehittyminen.

Etsimme koko ajan parempia ja ympäristöystävällisempiä toimintamalleja ja seuraamme, mitä alamme tutkimus- ja toimintakentällä tapahtuu. Myötävaikutamme hyvien menetelmien käyttöön ottamisessa niin omassa kuin kohderyhmiemmekin toiminnassa.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n alkuperäisen toiminta-ajatuksen vaaliminen.

Haluamme suojella vesiympäristöä ja kannustaa esimerkillämme jokaista toimimaan yksilöinä ja yhdessä paremman vesiympäristön puolesta. Haluamme, että tulevatkin sukupolvet voivat nauttia ainutlaatuisista vesistöistämme. Teemme työtä suurella sydämellä.

3. HALLINTO

Yhdistyksen hallinnollinen keskus on Turussa ja merellä sijaitsevien toiminta-alueiden töiden ohjaus tehdään sieltä käsin. Järvi-Suomen aluetoimisto on Savonlinnassa ja sieltä käsin koordinoidaan käytännön työt järviolueilla.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n työtä ohjaa hallitus, jonka päätösten toteuttamisesta vastaa pääsihteeri. Pääsihteeri vastaa henkilökunnasta, taloudesta sekä hallinnosta.

Yhdistyksen vuosikokous pidetään huhtikuun loppuun mennessä. Kokouksesta ilmoitetaan yhdistyksen kotipaikkakunnan päivälehdessä sekä lisäksi yhdistyksen verkkosivuilla ja jäsenlehdessä. Lehti-ilmoitus laitetaan myös kokouspaikkakunnan päivälehteen. Hallitus kokoontuu vuoden aikana vähintään neljä kertaa.

4. PÄÄTAVOITTEET VUODELLE 2018

Vuonna 2017 yhdistys sai uuden huoltoalueen Saaristomeren toiminta-alueelle. Yhdistyksen tavoitteena on kuitenkin korvata myös muut yhdistyksen omistamat vanhat huoltoalueet uusilla lähivuosien aikana.

Uuden aluskaluston myötä yhdistys pyrkii monipuolisemmin osallistumaan tärkeisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin, kuten esimerkiksi vesistöjäntutkimustyöhön ja pelastustointia avustaviin tehtäviin. Yhteiskunnan varojen järkevä käyttö edellyttää yhteistyötä ja innovaatioita, joiden avulla yhä vähenevät resurssit saadaan riittämään vähintään samaan tai jopa enempään kuin tähän saakka. Yhdistys on avoin yhteistyölle sekä aatteellisella että konkreettisella tasolla.

Vuoden 2018 päätavoitteena onkin käynnistää Kalusto kuntoon -kampanja Järvi-Suomessa. Kampanjan avulla kerätään varoja Saimaan toiminta-alueen uutta huoltoalusta varten. Samalla etsitään aktiivisesti muita rahoituskanavia alushankintaan.

Vuonna 2017 päättyi vaihtoehtoja myrkkymaaleille etsinyt Change-projekti, jonka loppulausumassa asetettiin tavoite, että veneiden pohjissa käytettävät myrkyllisiä ainesosia sisältävät maalit kielletäisiin Itämerellä kokonaan vuoteen 2030 mennessä. Yhdistys tulee aktiivisesti osallistumaan veneiden pohjien puhtaana pitävien vaihtoehtojen etsimiseen, testaamiseen ja niistä tiedottamiseen.

Kiertotalouden edistäminen on yksi yhdistyksen pitkän tähtäimen tavoitteista. Yhdistys tutkii aktiivisesti mahdollisuuksia esimerkiksi yhdistyksen keräämien käymäläjätteiden jalostamiseksi jatkokäyttöön. Myös biojätteen keräysmahdollisuuksia selvitetään.

Digitaalisuuden hyödyntäminen yhdistyksen viestinnässä ja jäsenoiminnassa on keskeinen teema seuraaville vuosille. Vuonna 2018 avataan yhdistyksen uudet verkkosivut, jotka ovat mobiiliresponsiiviset. Digitaalisuus ulottuu monelle alueelle yhdistyksen toiminnassa. Ympäristöhuollon palveluissa on jo kokeiltu erilaisia palautejärjestelmiä, ja niiden käyttöä jatketaan edelleen asiakastytyvyyden takaamiseksi. Jäsenlehden tarjoamista myös sähköisenä versiona arvioidaan, samoin paperiset jäsenlaskut tullaan korvaamaan sähköisillä laskuilla.

Yhdistyksen on etsittävä korvaavia rahoituslähteitä yhä epävarmemman ja vähenevän yhteiskunnan rahallisen tuen tilalle. Samoin nykyisen sitoutuneen jäsenkunnan ikääntymisen edessä uusien sukupolvien sitouttaminen yhdistyksen toimintaan on erittäin tärkeää. Kaikki vesilläliikkuajat hyötyvät yhdistyksen toiminnasta jollakin tavoin, ja jäsenpohjan laajentaminen ainoastaan veneilijöistä kaikkiin niihin, jotka vesistöissämme liikkuvat tai niiden äärellä aikaansa viettävät, on tulevaisuuden kannalta elinehto. Rahoituspohjan turvaamiseksi yhdistys avaa uuden lahjoitusmuodon, kuukausilahjoittamisen.

5. YMPÄRISTÖNHUOLTO TOIMINTA-ALUEILLA VUONNA 2018

5.1 Saaristomeren toiminta-alue

Päätavoitteet:

- Toiminta-alueen laajentaminen uusilla Roope-palvelupisteillä.
- Septiverkoston ja sen käytettävyyden parantaminen: alueelle sijoitetaan uusi kelluva imutyhjennysasema ja yhdistyksen uusille sivuille tulee ajankohtaisempaa tietoa laitteiden toimintakunnosta.
- Trunsössä sijaitsevan Nuottatuvan kunnostus.
- Käytöstä poistettujen veneiden keräyksen kehittäminen ja erilliskeräyksen jatkaminen.
- Selvitystyön aloittaminen käymäläjätteiden hyödyntämisestä ja kompostien lisäämisestä. Yhdistyksen ympäristöprojekteissa pureudutaan myös näihin aiheisiin.

PSS ry:n jäsenmäärällisesti suurin toiminta-alue on Saaristomeri ja samoin alueen jätemäärät ovat toiminta-alueista suurimmat. Saaristomerellä on 27 Roope-palvelupistettä, joissa on hyöty- ja polttokelpoisen jätteen vastaanotto sekä kuivakäymälöitä. Tämän lisäksi PSS ry:llä on alueella 11 kelluvaa imutyhjennysasemaa.

Ympäristöhuollon osalta toiminta-alueella tehdään tiivistä yhteistyötä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) kanssa. Lähes kaikki jätepisteet ovat yhteisiä LSJH:n kanssa. Saaristomeren huoltoalus M/S Roope tyhjentää tieyhteyttä vailla olevat saarijättepisteet veneilykauden aikana. Jättepisteiden ja kuivakäymälöiden yleisestä siisteydestä vastaavat paikalliset saarilla asuvat huoltohenkilöt.

Kesäkuussa 2017 toimintansa aloitti uusi huoltoalus M/S Roope, joka on tehostanut ja parantanut ympäristöhuoltotoimia Saaristomerellä huomattavasti. Uuden huoltoaluksen myötä myös toiminta-alueetta voidaan laajentaa pohjoisemmaksi. Ensi vuonna toiminta-alueelle saadaankin 8 uutta Roope-palvelupistettä Houtskarlin pohjoisosassa. Lisäksi Saaristomerelle sijoitetaan kaudella 2018 yksi uusi kelluva imutyhjennysasema.

Tällä hetkellä osa käymäläjätteestä tuodaan M/S Roopella mantereelle, josta se viedään säiliöautolla jätevedenpuhdistamolle. PSS ry:n lähivuosien tavoitteena on saada kerätyt käymäläjätteet osaksi kiertotaloutta ja löytää ratkaisu käymäläjätteen merikuljetusten vähentämiseksi tai kokonaan lopettamiseksi. Myös biojätteen keräystä kehitetään.

PSS ry järjestää saaristossa vuosittain LSJH:n kanssa yhteisen vaarallisten jätteiden, sähkö- ja elektroniikka- sekä metalliromun erilliskeräyksen. Keräys järjestetään myös kesällä 2018 M/S Roopella. Samoin pyritään uusimaan vuonna 2017 LSJH:n kanssa yhteistyössä järjestetty suosittu romuveneiden keräys Saaristomerellä.

Trunsön saarella sijaitsee kaksi PSS ry:n omistamaa vuokramökkiä ja jäsensaua. Paljon positiivista palautetta saanutta saariemäntä/isäntätoimintaa jatketaan Trunsössä edelleen vuonna 2018. Saariemäntä tai -isäntä vastaanottaa ja auttaa saarelle tulevia veneilijöitä ja tekee samalla maisemanhoito-, kunnostus-, ja korjaustöitä.

Toinen Trunsön vuokramökeistä, Nuottatupa, kunnostetaan talven 2017-2018 aikana. Lisäksi Nuottatuvan läheisyydessä sijaitsevaan puuvajaan rakennetaan kuivakäymälä. Nuottatuvassa oleva vesi-wc jää ennalleen lähinnä liikuntarajoitteisten asiakkaiden käytettäväksi.

5.2 Järvi-Suomen toiminta-alue (Saimaa ja Päijänne)

Päätavoitteet:

- Käynnistää varainkeruukampanja Saimaan huoltoaluksen uusimiseksi.
- Aloittaa Etelä-Savon retkisatamien kunnostushanke Mikkelin kaupungin kanssa.
- Nostaa keskusteluun Pohjois-Karjalan veneilypalvelut ja niiden kehittämistarpeet Joensuun ja Pielisen alueella.
- Parantaa alueen ympäristöhuoltotoimintaa ja lisätä kustannustehokkuutta.
- Lisätään maalle sijoitettavia astianpesupöytiä Saimaalla, uusitaan huonokuntoisia jäteastioita ja kehitetään uutta kuivakäymäläsäiliömallia.
- Kehittää erilliskeräyksiä ja laajentaa niitä Vuoksen alueelle.

Järvi-Suomen toiminta-alueella PSS ry huoltaa pääasiassa kuntien tai virkistysalueyhdistysten ja -säätiön omistamia retkisatamia. PSS ry vastaa retkisatamien jätehuollosta, kuivakäymälöistä, saunojen huollosta, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta. Retkisatamia huolletaan yhdistyksen huoltoaluksilla. Näiden lisäksi retkisatamia huoltaa Saimaalla Savonlinnan yläpuolisilla vesillä yhdeksän yksityishenkilöä tai yhdistystä.

PSS ry:n kaksi huoltoalusta ovat *M/S Roope-Saimaa* (Saimaa) ja *M/S Roopetar* (Päijänne). Vuonna 2017 M/S Roope-Saimaa siirrettiin Päijänteelle. Saimaalle puolestaan siirrettiin Saaristomerren vanha huoltoalus Roope. Kummatkin alukset saivat alueensa vanhan aluksen nimen. Vanha Roopetar poistettiin käytöstä ja laitettiin myyntiin.

Alussiirroilla pystyttiin parantamaan ja helpottamaan ympäristöhuollon töiden suorittamista jonkin verran. Päijänteen toiminta-alue sai nyt nosturilla varustetun aluksen, jonka myötä työnteko tehostuu ja työn fyysinen kuormittavuus vähenee. Myös aluksen lisätyömahdollisuudet paranevat. Saimaalle tarvitaan kuitenkin uusi, toiminta-alueen ja työn erityispiirteisiin soveltuva alus. Vanhalla Roopella työskentely alueella on vain väliaikainen ratkaisu. Uuden aluksen hankkimiseksi käynnistetään alueella varainkeruukampanja alkuvuodesta 2018.

5.3 Pirkanmaan toiminta-alue

Pirkanmaalla Roope-palveluihin kuuluu kuivakäymälöitä ja kaksi imutyhjennyslaitetta. Yhdistyksen aluevastaava tekee alueella monenlaista ympäristöhuoltotyötä, kuten siivoaa saaria, kunnostaa käymälöitä sekä järjestää metalliromun keräyksiä ja talkoita.

Vuonna 2018 jatketaan Tampereen kaupungin omistaman, Pyhäjärven puolella sijaitsevan Lehtisaaren kunnostusta sekä kunnostetaan Keissaaren nuotiopaikat ja rakennetaan saareen kuivakäymälä. Kuivakäymälä rakennetaan myös Pirkanmaan Virkistysalue ry:n hallinnoimaan Romunnokkaan. Taulaniemen luvaton leiriytymistelttakylä puretaan ja siivotaan.

Yhteistyö veneseurojen kanssa on tiivistä, ja aluevastaava osallistuu alueen veneseurojen kokouksiin sekä muuhun sidosryhmätyöskentelyyn ja on monin tavoin mukana paikallisessa vesiensuojelutyössä.

Lasten ja nuorten ympäristökasvatustyötä tehdään entiseen tapaan kesän aikana yhdessä eri tahojen kanssa. Vuonna 2018 aluevastaava käy kertomassa ympäristöasioista ainakin neljän veneseuran perheleirillä. PSS ry järjestää leireille ympäristökasvatusohjelmaa. Alueella tullaan toteuttamaan Siisti Biitsi -tempauksia. Rautaveden ja Kuloveden siivoustalkoot järjestetään yhdessä Siuron veneilijöiden kanssa.

5.4 Pohjanlahden toiminta-alue

Päätavoitteet:

- Stora Kalkskärin Roope-palvelupisteen uusiminen.
- Roope-palvelupisteiden rakenteiden kunnostaminen.

Pohjanlahden toiminta-alue ulottuu Perämeren pohjukassa sijaitsevasta lin Röytästä Kristiinankaupunkiin. Alueella on 32 Roope-palvelupistettä, joissa otetaan vastaan sekä mökkiläisten että veneilijöiden jätteitä. Alueella tehdään yhteistyötä paikallisten jätehuoltoyritysten, Stormossen Oy:n ja Ekorosk Oy:n kanssa. Alueen huoltoalue on *M/S Roope-Botnia*.

PSS ry:llä on Stora Kalkskärissä jätepiesti, ja vuonna 2018 sinne rakennetaan myös kuivakäymälä. Samalla jätepiesteen paikkaa ja muita toimintoja arvioidaan uudelleen. Lars Björkaskärin retkisataman rakennustyöt saatetaan loppuun vuoden 2018 aikana. Lisäksi arvioidaan muiden retkisatamien kunnostustarpeita.

Vuotuinen vaarallisten jätteiden, sähkö- ja elektroniikka- sekä metalliromun erilliskeräys järjestetään kesällä heinä-elokuun vaihteessa Vaasan saaristossa Stormossen Oy:n kanssa.

5.5 Itäisen Suomenlahden toiminta-alue

Yhdistyksellä on Itäisellä Suomenlahdella 4 imutyhjennyslaitetta, joiden huollosta ja kunnossapidosta vastaa alueen huoltomies. Lisäksi yhdistys huoltaa Kotkan kaupungin omistamia septilaitteita sekä Santion rajavartioaseman kuivakäymälää ja jätepiestettä. Nämä toiminnot säilyvät alueella vuonna 2018.

6. YMPÄRISTÖPROJEKTIT

Perustoiminnan lisäksi PSS ry:llä on käynnissä erillisprojekteja, jotka ovat tärkeä osa yhdistyksen työtä, sillä projektien kautta yhdistys on pystynyt kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja veneilyn ja muun vesillä liikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Ympäristöprojektit keskittyvät kolmeen aihealueeseen – vesistöjen roskaantumiseen, kemikalisoitumiseen sekä rehevöitymiseen – jotka kaikki ovat liitoksissa yhdistyksen perustoimintaan.

Projektien kautta yhdistys saa näkyvyyttä eri sidosryhmien keskuudessa sekä laajennettua yhteistyöverkostoaan entisestään. Projektit antavat mahdollisuuksia hyödyntää laajasti yhdistyksen osaamista ja tietotaitoa, luovat jatkuvuutta aiheiden parissa työskentelylle sekä auttavat pysymään ajan tasalla ja syventämään yhdistyksen asiantuntijaroolia.

6.1 Roskaantuminen

6.1.1 Rantojen roskamonitointi

PSS ry on jatkanut rantojen roskaantumistutkimusta vuoden 2013 lopussa päättyneen MARLIN-projektin jälkeen samalla metodilla. Monitorointisiivouksia tehdään kahdellatoista rannalla (Kalajoki, Kokkola, Utö, Björkö, Mustfinn, Hovirinta, Ruissalo, Rauman kaksi rantaa, Pihlajasaari sekä Kotkan Lehmäsaaren kaksi rantaa) kolme kertaa vuodessa. Vuonna 2018 rantojen määrä pysyy samana.

Monitorointisiivousten tarkoituksena on selvittää meren roskaantumista. Seuranta toteutetaan yhdessä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa. Edellytyksenä seurannan tekemiselle on sille saatava erillisaikarahoitus, jota on myöntänyt ympäristöministeriö.

6.1.2 Siisti Biitsi -kampanja

Siisti Biitsi -kampanja on Pidä Saaristo Siistinä ry:n rantojen siivoustalkookampanja, joka käynnistyi vuonna 2014. Kampanjan tarkoituksena on siivota rantoja, lisätä tietoisuutta ja herättää kiinnostusta rantojen roskaisuustilanteeseen, kerätä tietoa rantojen roskaisuudesta, ja mahdollistaa konkreettisen ympäristötyön ja hauskan ulkoilupäivän yhdistäminen.

Kampanjaan voi osallistua järjestämällä omat rantasiivoustalkoot. Kampanjan tarkoituksena on innostaa ihmisiä siivoamaan rantoja vapaaehtoisesti. Kohderyhminä ovat kaikkien halukkaiden yksityisten kansalaisten lisäksi esimerkiksi erilaiset kerhot, klubit, harrastusryhmät, yritykset, erilaiset yksiköt, asukasyhdistykset, veneseurat, koululaiset ja opiskelijat, perheet ja ystäväporukat. Tavoitteena on, että talkoita järjestettäisiin myös yhteistyössä esimerkiksi kuntien ja erilaisten yhteisöjen kesken. Talkooryhmät myös raportoivat löytyneet roskat kampanjaa varten luodulla raportointilomakkeella.

Kampanjaa pystyy osallistumaan millä tahansa paikkakunnalla, jonka alueella sijaitsee jokin vesistö. Kaikki Suomen ja Ahvenanmaan vesistöjen rannat ovat tavoiteltavia kohdealueita.

Keväällä 2017 ensi kertaa järjestetty yhteinen rantasiivouspäivä ruotsalaisten, norjalaisten, tanskalaisten ja islantilaisten kanssa, joka kulkee työnimellä *Nordic Beach Clean-up Day*, saa jatkoa myös vuonna 2018. Vuonna 2018 tavoitteena on laajentaa Siisti Biitsi myös Ahvenanmaalle.

www.siiستيibiitsi.fi

6.1.3 BLASTIC: Plastics in the Baltic Sea

BLASTIC-projekti on kolmivuotinen ja se alkoi 1.1.2016. Projektissa kiinnitetään erityistä huomiota muovin osuuteen Itämeren roskaantumisessa sekä urbaanien ympäristöjen vaikutukseen roskan mereen pääsyssä. PSS ry vastaa projektin tiedotuksesta. Projektissa on PSS ry:n lisäksi Suomesta mukana SYKE sekä partnereita Ruotsista, Latviasta ja Virosta. Hankkeen pääpartnerina toimii ruotsalainen Stiftelsen Håll Sverige Rent. Vuosi 2018 on projektin viimeinen vuosi, jolloin julkaistaan hankkeen tulokset sekä järjestetään aiheen puitteissa seminaari kohde- sekä sidosryhmille. www.blastic.eu

6.2 Kemikalisoituminen

6.2.1 COMPLETE (Completing management options in the Baltic Sea Region to reduce risk of invasive species introduction by shipping)

COMPLETE on koko Itämeren alueen kattava projekti veneilyn ja laivaliikenteen vaikutuksesta vieraslajien leviämiseen. Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana projektissa vapaa-ajan veneilyn ympäristövaikutusten asiantuntijana, ja toimet keskittyvät päällyskasvuston (biofouling) seurantaan veneilyssä. Projektin tavoitteet ovat suorassa yhteydessä kansainvälisten sopimusten edellyttämiin toimiin laivaliikenteen ympäristövastuun parantamiseksi sekä vieraslajien leviämisen hillitsemiseksi.

COMPLETE-hankkeessa aiheeseen tartutaan laivojen painolastivesien paremman hallinnan sekä biofouling-metodien kehittämisen kautta. PSS ry:n rooli liittyy näistä jälkimmäiseen, ja on luontevaa jatkoa yhdistyksen CHANGE-projektissa tekemälle työlle. Projektin pääkohderyhmät ovat kansalliset ministeriöt, liikenne- ja ympäristövirastot, laivateollisuus ja sen sidosryhmät, satamat sekä rannikkokaupungit, telakat, veneilyseurat ja pienvenesatamat sekä HELCOM.

PSS ry:n tehtävänä Complete-hankkeessa on kehittää testimetodi selvittämään, miten paljon vapaa-ajan veneily ja venetrailerit vaikuttavat vieraslajien liikkuvuuteen ja levinneisyyteen Itämerellä. Pienveneilyn osuudesta ongelmaan ei toistaiseksi ole tietoa saatavilla. Metodin tulee olla tarpeeksi kustannustehokas ja yksinkertainen, jotta organisaatiot voivat itsenäisesti näytteitä ottaa, mutta samalla tarpeeksi tarkka, jotta tulokset ovat tieteellisesti hyödynnettävissä. Kehitystyötä tehdään siis yhdessä kaikkien osapuolien kanssa, ja PSS toimii tässä yhdistävänä tekijänä.

Hankkeen rahoittaa Interreg Baltic Sea Region -ohjelma. Hanke alkaa 01.09.2017 ja loppuu 31.08.2020.

6.2.2 Selvitys käytöstä poistettujen veneiden kierrätyksestä

Tehdään laaja selvitys käytöstä poistettujen veneiden (end-of-life -boats) kierrätysmahdollisuuksista Itämeren ja mahdollisesti koko EU:n alueella. Olemassa olevat tiedot kartoitetaan ja kootaan ja tehdään kysely venealan toimijoille (Finnboat, Nordiska Båtrådet, European Boating Association) parhaan toimintamallin luomiseksi. Selvitys aloitettu syksyllä 2017, valmistuu 2018 loppuun mennessä. Toimeksiantajana on Helcom.

6.3.1 BATSECO-BOAT (haussa, varmistuu marraskuussa 2017)

Veneiden käymäläjätteen vastaanottokapasiteetti sekä laitteiden toimivuus on osoittautunut ongelmalliseksi sekä Suomessa että Ruotsissa. BATSECO-projektiin haetaan rahoitusta Central Baltic 2014–2020 -ohjelmasta, ja rahoituksen toteutuessa projekti alkaa joulukuussa 2017. Projektin tarkoituksena on selvittää kipukohdat veneiden käymäläjätteen keräyksen osalta, parantaa verkostoa Suomessa, Ruotsissa ja Virossa sekä hyödyntää älyteknologiaa selvityksen yhteydessä. Hankkeessa on mukana PSS ry:n lisäksi partnereita Ruotsista, Virossa ja Suomesta. Turun yliopisto toimii hankkeen pääpartnerina.

6.3.2 Septilaitteet (mikäli BATSECO ei toteudu)

Yhdistyksen septilaitteiden kunto ja verkoston kattavuus vaativat tarkastelua sekä parannuksia. Erilaisilla pienikokoisilla hankkeilla pyritään saamaan rahoitusta yksittäisten laitteiden korjaukseen tai korvaamiseen uudella laitteella. Verkoston laajennusta pyritään myös toteuttamaan, mutta harkitusti.

6.3.3 SaaRa (Saariston ravinnekierrätyksen edistäminen)

SaaRa on Saariston matkailukohteiden ravinnekierrätystä edistävä projekti, jonka tavoitteena on ruokahävikin vähentäminen sekä biojätteen parempi paikallinen hyödyntäminen. Yhdistyksen osalta hankkeen kohteena on Jurmon saaren ravinnekierrätysedellytysten parantaminen. Projektissa on myös muita satamia mukana. Hankkeen vetovastuussa on Turun Yliopiston Brahea-keskus, ja se saa rahoituksensa kansallisesta RAKI-budjetista. PSS ry:n osuus projektissa keskittyy viestintään etenkin veneilijöiden suuntaan, sekä selvittämään ja parantamaan valmiutta biojätteen keräämiseen veneissä.

Projekti-aika on 01.11.2017-31.10.2019.

6.4 Muuta projekteista:

Expedition Skärgårdshavet

Leader-ryhmä ”I samma båt” on myöntänyt rahoituksen Expedition Skärgårdshavet:ille, joka on jatkohanke Finlands Öar rf:n Filemon Flundra ja Vårt Skärgårdshav-hankkeille. Kyseessä ympäristöviestintäkampanja venesatamissa. Yhdistys on mukana yhteistyökumppanina.

7. SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELY

PSS ry on mukana useissa toimikunnissa ja verkostoissa, joiden työskentelyyn osallistumalla voidaan vaikuttaa yhdistyksen ajamien asioiden etenemiseen monella tasolla.

PSS ry:n edustajat osallistuvat vuonna 2018 edellisvuosien tapaan Trafan veneilyverkoston kokouksiin sekä valtakunnallisen Itämeriviestijöiden verkoston sekä varsinaissuomalaisen PRO Saaristomeri-ryhmän ja Lounais-Suomen ympäristökasvatusverkostossa työskentelyyn. PSS ry:n edustaja on myös mukana vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa (Vapepa) ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun öljyntorjuntatyöryhmässä. Yhdistyksen pääsihteeri on jäsen Itämerisäätiön valtuuskunnassa.

Järvi-Suomessa, Saaristomerellä ja Pohjanlahdella käydään vuosittain keskustelut yhteistyöstä Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa.

Järvi-Suomen toiminta-alueella PSS ry:n edustaja on mukana Saimaan Virkistysalueyhdistyksen hallituksessa asiantuntijana sekä jäsenenä ELY-keskuksen asettamassa Itä-Suomen jäteasiainneuvottelukunnassa ja Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n satamakomiteassa.

Yhteistyötä Suomen Purjehdus ja Veneilyn kanssa jatketaan vuonna 2013 solmitussa kumppanuussopimuksessa sovituin periaattein. Tärkeimpänä yhteistyön tavoitteena on yhdistyksen jäsenmäärän kasvattaminen sekä ympäristötietoisuuden lisääminen vesilläliikkujien keskuudessa.

Helmikuussa 2015 allekirjoitettua ns. ”nelikantayhteistyötä” Suomen Meripelastusseuran, Suomen Purjehdus ja Veneilyn ja Finnboat ry:n kanssa pyritään aktivoimaan. Sopimuksen tarkoituksena on parantaa palvelutarjontaa ja tiedonsaantia veneilijöille siten, että tietoa veneilyn eri osa-alueista löytyisi helposti monesta eri lähteestä.

PSS ry on myös jäsenenä Keep Baltic Tidy -verkostossa, jossa mukana ovat PSS ry:n lisäksi Stiftelsen Håll Sverige Rent Ruotsista, Hoia Eesti Merd Virosta, Fee Latvia Latviasta ja Keep St. Petersburg Tidy Venäjältä. Verkoston tavoitteena on vaihtaa tietoa, tutustua verkostoon kuuluvien organisaatioiden toimintaan ja käynnistää yhteisiä Itämeren hyödyttäviä projekteja.

8. MARKKINOINTI JA YMPÄRISTÖVIESTINTÄ

Viestinnän tehtävänä on tukea yhdistyksen strategian toteutumista. Viestintä on avainroolissa yhdistyksen tunnettuuden lisääjänä sekä jäsen- ja varainhankinnan edistäjänä. Yksi ympäristöviestinnän tärkeimmistä tehtävistä on ympäristöasioiden välittäminen vesilläliikkujille. Tätä kautta parannetaan yhteistä vesiympäristöämme. Viestinnän avulla pyritään myös hankkimaan uusia yhteistyökumppaneita. Yhdistyksen valtakunnallisesta viestinnän ja markkinoinnin suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat tiedottajat.

Yhdistyksen ympäristöviestinnän kohderyhmiä ovat muun muassa jäsenet, kaikki vesilläliikkujat ja -retkeilevät, satamapitäjät, veneseurat, vesistöjen tilasta kiinnostuneet kansalaiset, yhteistyökumppanit ja muut sidosryhmät - kuten viranomaiset, projektipartnerit, kuntien edustajat, muut Itämeri- ja ympäristöjärjestöt, ympäristökasvatusta tekevät tahot, poliittiset päättäjät - ja lehdistö.

Vuoden 2018 päätavoitteet ja -teemat:

- Digitalisoituminen: uusien verkkosivujen avaaminen, joka sisältää helppokäyttöisen palvelukartan; kohdennettu viestintä; uudet lahjoituskanavat verkossa; mahdollisuus sähköiseen jäsenlehteen; kaikki julkaisut sähköisessä muodossa
- Tiedon visualisointi: tuotamme helposti omaksuttavaa tietoa kohderyhmillemme
- Jäsenhankintaan panostaminen erityisesti Järvi-Suomessa
- Kalusto kuntoon -kampanja Järvi-Suomessa
- Alueviestintään panostaminen
- Sisältöyhteistyön kehittäminen yritys yhteistyökumppaneiden kanssa

- Juhlavuoteen 2019 valmistautuminen
- Yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen
- Ympäristöviestinnän lisääminen vesilläliikkuville
- Varainhankinnan kehittäminen
- Monikanavaisuus

8.1. Jäsenhankinta

Yhdistyksen jäsenmäärä on pysynyt 12 500 henkilön paikkeilla jo vuosia. Eniten jäseniä liittyy verkkosivujen kautta ja digitaalista jäsenyyden markkinointia kehitetään. Tärkeitä jäsenhankinnan keinoja ovat myös messut ja tapahtumat sekä näkyvyys venesatamissa.

Vuoden 2018 tavoitteena on lisätä Järvi-Suomen jäsenmäärää sinne kohdennettujen kampanjoiden avulla. Jäsenpohjaa pyritään myös laajentamaan: jäsentemme ei tarvitse olla pelkästään veneilijöitä, vaan yhdistys on tarkoitettu kaikille vesiympäristön tilasta ja vesistöretkeilystä kiinnostuneille kansalaisille.

1.2. Jäsenlehti ja muut materiaalit

Jäsenlehti *Roope* (ruotsiksi *Sälle*) on yksi tärkeimmistä jäseneduista. Lehti ilmestyy kaksi kertaa vuodessa suomen- ja ruotsinkielisinä versioina. Vuonna 2018 tarjotaan yhdistyksen jäsenille mahdollisuutta tilata itselleen sähköinen lehti.

Yhdistyksen paperiset materiaalit siirretään yhdistyksen uusille nettisivuille sähköisessä muodossa, jotta ne tavoittavat kohderyhmän laajemmin.

Uudet materiaalit toteutetaan siten, että niitä voi käyttää helposti myös sähköisessä muodossa. Vuonna 2018 uusitaan ainakin Seilaa siististi – veneilijän ympäristöopas.

1.2 Mediaviestintä

Yhdistys pyrkii saamaan konkreettisella toiminnallaan ja projekteillaan myönteistä näkyvyyttä mediassa. Yhdistys lähettää lehdistötiedotteita ja tarpeen mukaan järjestää lehdistötapaamisia ja kutsuu lehdistöä muun muassa vierailemaan messuosastoilla sekä huoltoaluksilla eri toiminta-alueilla.

1.3 Digitaalinen viestintä

Yhdistyksen verkkosivuilla julkaistaan ajantasaista tietoa vesilläliikkumisen ympäristöasioista, yhdistyksestä, Roope-palveluista, jäsenyydestä, yritysyhteistyöstä, lahjoitusmahdollisuuksista, ympäristökysymyksistä ja projekteista.

Vuonna 2018 ilmestyy sähköinen uutiskirje muutaman kerran vuodessa. Sähköinen uutiskirje lähetetään kaikille jäsenille ja muille henkilöille, jotka ovat sen tilanneet sekä yhteistyökumppaneille. Uutiskirjeessä tuodaan esiin ajankohtaisia asioita. PSS ry:n yleisen uutiskirjeen lisäksi lähetetään tarpeen mukaan räätälöityjä uutiskirjeitä sidosryhmille ja Roope-satamille.

Muita sähköisiä kanavia ovat Facebook, Instagram, Twitter, You Tube ja Vimeo. Siisti Biitsillä on omat sosiaalisen median kanavansa.

Yhdistys valmistautuu vuoden 2019 juhlavuoteen uusimalla jo vuonna 2018 esittelyvideoitaan.

1.4 Sisäinen viestintä

Yhdistyksen sisäistä viestintää toteutetaan säännöllisten henkilökuntapalavareiden, aluetapaamisten, syystapaamisen, sähköpostin, muistiodien, jaetun kalenterin ja kuukausittaisten raportointien avulla.

1.5 Tapahtumat

Yhdistys on vuoden aikana mukana useissa tapahtumissa ja messuilla. Vuoden päätapahtuma näkyvyyden ja kohderyhmän kannalta on Vene 18 Båt -messut Helsingin messukeskuksessa.

PSS ry järjestää keväällä vuotuisen koulutus- ja verkostoitumistapahtuman, Satamat ja ympäristö -seminaarin 12.-13.3. Örössä.

9. YRITYSYHTEISTYÖ

Yritysyhteistyö on tärkeä osa yhdistyksen toimintaa, näkyvyyttä ja taloutta. Tavoitteena on solmia pitkäaikaisia, strategisia kumppanuuksia sopivien yhteistyötahojen kanssa ja lisätä yrityskannatusjäsenten määrää.

10. ROOPE-SATAMAHOJELMA

Roope-satamaohjelma on PSS ry:n vuonna 2010 suomalaisille venesatamille lanseeraama ympäristöohjelma. Ohjelman taustalla on yhdistyksen vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa. Roope-satamaohjelman tavoitteena on venesatamien kehittäminen niiden koosta riippumatta sekä ympäristön ja turvallisuuden huomioivien toimintatapojen ja ajatusmallien edistäminen sekä satamanpitäjien että veneilijöiden keskuudessa.

Ohjelmassa oli mukana vuonna 2017 yhteensä 45 satamaa, joista 26 sijaitsi meren rannikolla ja 19 sisävesillä. Ohjelmamaksu satamille vuonna 2018 on 120 euroa, ja hintaan sisältyy Roope-lippu. Lisäksi satamat saavat diplomin ja kotisivuilleen Roope-satama-bannerin merkiksi ohjelmaan hyväksymisestä.

Tavoitteena on säilyttää jo mukana olevat Roope-satamat ohjelmassa tarjoamalla satamille ajankohtaista ympäristötietoa, tukea muun muassa jätehuoltoon ja ympäristöasioihin liittyvissä kysymyksissä sekä näkyvyyttä yhdistyksen viestintäkanavissa. Yhdistyksen kotisivujen uudistuksen avulla pyritään myös vahvistamaan Roope-satamien näkyvyyttä uuden karttapalvelun myötä. Yhteistyön ja viestinnän muotoja tullaan kehittämään yhdessä satamien kanssa, ja Roope-satamaohjelmaa tullaan markkinoimaan uusien satamien saavuttamiseksi.

11. ROOPE-TUOTEMYynti

Pinetta-tuote Oy / Design Hill on hoitanut hoitaa yhdistyksen kannatustuotteiden tuottamista ja myyntiä vuodesta 2009 vuoteen 2017 asti. Vuonna 2017 uudeksi Roope-tuotevastaavaksi tuli turkulainen Ocean Spirit Oy Ab. Roope-tuotevalikoimaa kehitetään ja uudistetaan yhdessä Ocean Spiritin kanssa. Roope-tuotteiden verkkokauppa on siirtynyt Ocean Spiritin alaisuuteen.